

Gárdonyi Géza

(Agárdpuszta, 1863. augusztus 3. – Eger, 1922. október 30.) született Ziegler Géza, író, költő, pedagógus, a Magyar Tudományos Akadémia tagja (levelező 1910. április 28., tiszteleti 1920. május 5.)

Életpályája:

1882-ben tanítói oklevelet szerzett az egri érseki tanítóképző int.-ben. Az MTA tagja (l. 1910. ápr. 28., l.1920. máj. 5.). 1898-tól a Petőfi Társ., 1903-tól a Kisfaludy Társ. (de ezt visszautasította), 1918-tól a Vörösmarty Akad. tagja. 1920-tól a M. írók Szövetségének elnöke. Az Unione Operaia Umberto I. di Napoli, a Reale Accademia la Stella d' Italia tagja. - 1881— 82-ben Karádon, 1882-83-ban Devecserben, 1884-ben Sárovaron segédtanító, 1884-85-ben Dabronyban kántortanító. 1885-ben Győrbe költözött, ahol a Hazánk c. lap főmunkatársa lett. 1886 őszétől Bp.-en a Függetlenség, 1887-től Győrbe visszatérve a Győri Hírlap, 1888-91- ben a Szegedi Híradó, majd a Szegedi Napló, 1891-ben az Arad és Vidéke munkatársa. 1891-től a M. Hírlap munkatársa, majd rovatvezetője, 1896-97-ben a Kakas Márton c. élclap munkatársa Bp.-en. 1897-től visszavonultan élt Egerben, s kizárólag irodalommal foglalkozott.

Munkássága:

Kora egyetlen irod. irányzatához sem csatlakozott, de egyiket sem utasította el. Első irodalmi kísérletei 1879-ben az általa szerk. Druck c. isk. élclapban jelentek meg. Tárcait, elbeszéléseit, regényeit és verseit 1881-től közölték irodalmi és ifjúsági lapok.

Kezdetben népszerűségét ún. Göre Gábor-könyveinek köszönhette, melyeket később maga is igyekezett elfelejteni. Hosszan érlelt és nagy műgonddal írt műveiben kissé naiv romantikájú, tiszta erkölcsű paraszti világot rajzolt. Akár saját korában, akár a múltban játszódó regényeiben és elbeszéléseiben mindig a kisemberek szemszögéből ábrázolta és szemlélte a világot. Főként nagy hatású történelmi regényeivel (pl. Egri csillagok) alkotott maradandót. Lefordította Dante A pokol c. művét (Bp., 1896). Számos versét megzenésítették. 1885-87-ben a győri Tanítóbarát, 1887- ben a M. Sakklap, 1887-88-ban a Garabonciás Diák szerkesztője.

Főbb művei:

- Parlamentünk jeles figurái (Bp., 1884)
- Novellák. I—II. (Bp., 1894)
- A lámpás. Reg. (Bp., 1897)
- A kékszemű Dávidkáné. Regény. (Bp., 1899)

- A bor (színmű; Bp., 1901; bemutatta a bp.-i Nemzeti Színház, 1901)
- Egri csillagok. Regény (Bp., 1901)
- A láthatatlan ember. Regény. (Bp., 1902)
- Az a hatalmas harmadik. Regény. (Bp., 1903)
- Ábel és Eszter. Regény. (Bp., 1904)
- Fűzfalevél, nyárfalevél. Költemények (Bp., 1904)
- Az öreg tekintetes. Regény. (Bp., 1905);
- Két katicabogár. Elbeszélések (Bp., 1906)
- Isten rabjai. Regény. (Bp., 1908)
- Mi erősebb a halálnál? Elbeszélések (Bp., 1909)
- Hosszúhajú veszedelem. Elbeszélések (Bp., 1912)